VAXHOLMS STAD

TRYGGHETSPLAN 2026

Rindö förskola

Plan för att främja lika rättigheter och möjligheter samt förebygga och åtgärda diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Gäller 2026-01-01 till 2026-12-31

Verksamhetsformer som omfattas av planen:
Förskola

Ansvarig för planen:
Rektor Annika Fogelström

Post: 185 83 Vaxholm
Besök: Eriksövägen 27
Telefon: 08-541 708 00
Fax: 08-541 331 74
E-post: kansliet@vaxholm.se
Webb: www.vaxholm.se
Org nr: 212000-2908
Plusgiro: 5302-9435

Innehållsförteckning

Trygghetsarbete i Vaxholms stads utbildningsförvaltning 3

Värdegrund4

Förskolans värdegrund och uppdrag 4

Systematiskt trygghetsarbete 4

Vaxholms stads trygghetsarbete 4

Förskolans trygghetsarbete 5

Delaktighet 6

Samlad analys av det gånga årets trygghetsarbete 8

Översikt mål och aktiva åtgärder 2026 11

Diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling 12

Rutiner vid diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling 13

Personal som barn och vårdnadshavare kan vända sig till 15

Bilaga - Definitioner och diskrimineringsgrunder 16

Trygghetsarbete i Vaxholms stads utbildningsförvaltning

Vaxholms stads utbildningsförvaltning har ett samlat grepp om trygghetsarbetet. Alla förskolor och grundskolor dokumenterar årligen sitt trygghetsarbete i en *Trygghetsplan*. I planen utgör samtliga lagkrav relevanta för området trygghet ett underlag. Trygghetsplanen utgår från det aktuella läget per förskola.

Förskolan ska vara en levande social gemenskap som ger trygghet samt vilja och lust att lära. Alla barn har rätt att utvecklas och ska bemötas med respekt. Förskolan ska vara fria från diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Utbildningen ska präglas av omsorg om barnets välbefinnande och trygghet. Det är en förutsättning för barnens möjligheter till lärande, utveckling och delaktighet.[1]

Det finns i huvudsak tre lagar som skyddar elever från kränkningar, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier i skolan – skollagen, diskrimineringslagen och barnkonventionen.

Enligt skollagen[2] ska Vaxholms stad se till att varje verksamhet bedriver ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever, samt genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att det sker.

Enligt diskrimineringslagen[3] ska alla förskolor redogöra för hur personalen undersöker, analyserar, åtgärdar och följer upp samt utvärderar det förbyggande och främjande arbetet kopplat till diskrimineringsgrunderna, så kallade aktiva åtgärder. Förskolan ska också ha rutiner för att motverka, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.

Genom trygghetsplanen synliggörs barnkonventionen och framför allt dess huvudprinciper:

- Barnets rätt att inte diskrimineras
- Barnets bästa
- Barnets rätt till liv och utveckling
- Barnets rätt att få uttrycka sina åsikter

Ovanstående skrivningar är integrerade i skollagens och behandlar bland annat barnets bästa, rätten till likvärdig och lika tillgång till utbildning, människolivets okränkbarhet, individers frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet och solidaritet mellan människor.

Förskolan preciserar varje år mål och aktiva åtgärder för att säkra trygghetsarbetet. Arbetet skev på flera nivåer – *främjande, förebyggande* och *åtgärdande*.

Riktlinjer Trygghetsarbete i Vaxholm stads utbildningsförvaltning beslutas av barn- och utbildningsnämnden och återfinns på https://www.vaxholm.se/barn--utbildning/styrdokument

[1] 6 kap. 6-10 §§ och 8 kap. 2, 8 §§ skollagen; Lpfö 18.
[2] 6 kap. 6 §
[3] 3 kap. 1-3, 16-20 §§

Värdegrund

Förskolans värdegrund och uppdrag

I läroplanen för förskolan står att skolväsendet och vilar på demokratins grund. Av skollagen framgår att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.

Systematiskt trygghetsarbete

Vaxholms stads trygghetsarbete

I det systematiska trygghetsarbetet följer förskolan årligen upp och mäter barnens upplevelse av trygghet. Syftet är att identifiera avvikelser och förbättringsområden såväl som områden där arbetet fungerar väl men kan ytterligare förstärkas. I arbetet analyseras resultatet så att insatser och strukturer kan utarbetas för att utveckla och förbättra tryggheten.

Trygghetsarbetet bygger på undersökningar och kartläggningar av risker för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande behandling och repressalier eller hinder för elevers lika rättigheter och möjligheter i verksamheten. Mätningar och analyser som används av alla i kommunens förskolor är brukarenkät, KIA-anmälningar, klagomål och anmälningar av kränkande behandling.

Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte

Som en del av det systematiska trygghetsarbetet har alla kommunala förskolor och skolor i Vaxholm beredskapsplaner för att hantera allvarliga händelser, såsom Hot eller våld-plan och Krisplan[4]. Arbetet omfattar planering, utbildning och övning, och syftar till att skapa trygghet för både barn och personal. Medarbetare får kontinuerlig utbildning och varje enhet har tagit fram rutiner anpassade till den egna verksamheten.

Förskolans fysiska miljö är också en viktig del av trygghetsarbetet. Eftersom förskolan inte är en allmän plats ansvarar huvudmannen för att obehöriga inte vistas på förskolområdet under

[4] Skollagen 6a kap, 2 §§

förskoletid. Detta sker bland annat genom tydlig information, låsta dörrar och skyltning som markerar att området är stängt för obehöriga under pågående verksamhet (från 2026).

Rindö förskolas trygghetsarbete

SAMSPEL

På min arbetsplats tar jag ansvar för att:

- Arbeta för en öppen, ärlig dialog mellan oss vuxna där jag sätter vårt uppdrag och arbetet med barnen i fokus.
- Vara nyfiken och öppen i mitt förhållande till omvärlden.
- Lägga stor vikt vid det goda mötet mellan mig och de som arbetar i verksamheten samt andra.
- Vara professionell med ett personligt tilltal.
- Se möjligheter och vara lösningsfokuserad.
- Uppmuntra glädje och skratt.
- Tillåta mig själv och andra att göra misstag, lära nytt och utvecklas.
- Se, lyssna på och bekräfta barn och vuxna.
- Arbeta för gemenskap genom att ta vara på varandras kompetens och samarbeta.
- Reflektera, utvärdera och utveckla verksamheten tillsammans med ledning och kollegor.

ENGAGEMANG

På min arbetsplats tar jag ansvar för att:

- Vara en aktivt närvarande pedagog.
- Planera och strukturera arbetet på förskolan utifrån barngrupp och styrdokument.
- Intressera mig för den utveckling som sker inom förskola och skola i samhället.
- Våga visa att jag brinner för något och visa att jag vill utvecklas vidare.
- Vara öppen för nya tankar och idéer samt sprida och bejaka goda exempel.
- Diskutera och reflektera med barn och vuxna.
- Förmedla och tillägna mig information samt aktivt erövra kunskap om verksamheten.
- Möjliggöra påverkan och delaktighet för barn och vuxna.
- Delta i det gemensamma arbetet på hela förskolan.

RESPEKT

På min arbetsplats tar jag ansvar för att:

- Visa empati och vara en god förebild i ord och handling.
- Respektera olikheter och åsikter samt med vårt uppdrag i fokus, hitta gemensamma lösningar som gynnar barnens hälsa, utveckling och lärande.
- Utgå från att allas tankar och åsikter är viktiga samt uttrycka mina egna åsikter och ge andra utrymme att uttrycka sina.
- Förmedla en positiv syn på barn och vuxna runt omkring mig.
- Tro på människors vilja och förmåga att utvecklas.
- Vara nyfiken på och intresserad av andra samt arbeta mot förutfattade meningar.

Årshjul:

Januari: Utvecklingsdag eller APT – det stora arbetslaget går igenom allergier, särskilda behov eller omständigheter viktiga för alla att ha kännedom om.
Utvecklingsdag – båda förskolorna går utbildning i PDV (pågående dödligt våld).

Enkät förskola för vårdnadshavare genomförs

Februari och Mars: Utvecklingssamtal eller Uppföljande samtal/Uppföljning av inskolning/Överskolningssamtal förskoleklass. Vid utvecklingssamtal görs intervjuer med barnen och inför samtalet ombeds vårdnadshavare att svara på frågeställningar gällande normer och värden samt barnets trivsel på förskolan. APT – det stora arbetslaget går igenom plan för hot och våld

Augusti: Utvecklingsdag eller APT – det stora arbetslaget går igenom Allergier, särskilda behov eller omständigheter viktiga för alla att ha kännedom om.

September och Oktober: Utvecklingssamtal eller Uppföljande samtal/Uppföljning av inskolning. Vid utvecklingssamtal görs intervjuer med barnen och inför samtalet ombeds vårdnadshavare att svara på frågeställningar gällande normer och värden samt barnets trivsel på förskolan.

December: Utvärdering av föregående års plan - APT

Löpande arbete under året:
Arbetslaget har löpande diskussioner kring socialt klimat och eventuella åtgärder för förbättring.
Under våren och hösten genomförs arbete utifrån Lokal Arbetsplan med insatser och två dokumenterade uppföljningar.
Anmälan om kränkande handling
Handledning av specialpedagog och samverkan med Skol – och familjestödjare
Årlig uppföljning av förskolans Värdegrund samt Riktlinjer för arbetet med att främja Barns integritet.

Delaktighet

Barnens delaktighet:
Ämnen som berör känslor, trivsel, trygghet och kamratskap berörs på olika sätt i förskolans verksamhet. Som till exempel vid boksamtal, rollspel utifrån etiska dilemman, lekar, seriesamtal, gemensamt framtagande av trivselregler och projekt kring demokrati och kamratskap.

Pedagogerna observerar barnens lek och reflekterar över relationer och samspel i arbetslaget. Vi lyssnar in vårdnadshavares samt barns uttryck och synpunkter och låter dessa ligga till grund för arbetet med gruppens sociala samspel.

De äldre barnen får besvara frågor kring trivsel och trygghet inför årligt utvecklingssamtal med vårdnadshavarna.

Vi bjuder in några barn på barnråd varje termin och samtalar om frågor som berör barnen.

Vårdnadshavare till barn i förskolan möjliggörs delaktighet genom:

- Förskoleråd
- Utvecklingssamtal samt uppföljande samtal varje verksamhetsår. Inför dessa samtal får vårdnadshavarna frågor om trivsel och trygghet för barnet samt möjlighet att uttrycka synpunkter kring verksamheten.
- Föräldramöte varje höst
- Daglig kontakt och möjlighet att ringa eller maila personal eller rektor eller biträdande rektor. Synpunkter kommuniceras med berörda och vårdnadshavaren får återkoppling gällande synpunkt/frågeställning samt meddelas om eventuella åtgärder sker.
- Brukarundersökning
- Klagomål via kommunens e – tjänster

Via daglig kontakt kan också både vårdnadshavare och pedagoger lämna information till varandra.

Medarbetares delaktighet:

Vi uppdaterar och återerinrar oss årligen i vårt arbetsdokument ”Barns Integritet” och diskuterar dess innehåll.

Vi gör en årlig genomgång av vår gemensamma Värdegrund på ett APT.

Alla arbetslag bryter ner och dokumenterar övergripande mål till insatser för arbetet närmast barnen och arbetar aktivt med dessa samt följer upp arbetets fortskridande fyra gånger under ett verksamhetsår. Mål insatser och uppföljningar dokumenteras i Lokal arbetsplan på Teams.

Arbetsmiljö är en stående punkt på varje APT.

Främjande insatser

Våra förskolor ska bedriva ett främjande arbete och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i förskolan. Man behöver kunskap för att förstå och se behov.

För förskolan övergripande förebyggande och främjande insatser:

- Alla barn är allas ansvar.
- Förskolans medarbetare visar ett stort engagemang och tillgänglighet.
- Förskolans medarbetare sätter tydliga gränser för ett oacceptabelt beteende.
- Samtal och diskussioner om etik och värderingar ingår som en del av innehållet i förskoleverksamheten och förs mellan barn och personal samt personal emellan.

Förskolans personal ska arbeta på följande sätt med att främja barns lika rättigheter och att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

- Alla som arbetar på förskolan eftersträvar ett medvetet förhållningssätt till barns lika värde och lika rättigheter i enlighet med det våra styrdokument beskriver.
- Vi eftersträvar öppenhet för att främja ett professionellt handlande. Diskussion och reflektion över egna handlingar och samtal om lämpligt förhållningssätt genomförs under

PUT, APT och i reflekterande samtal med rektor. Detta för att ständigt fördjupa vår medvetenhet, öka vår kompetens och utveckla vår yrkesroll.

- På förskolan eftersträvar vi ett gemensamt ansvarstagande för barnen där alla är medvetna om sin roll att skapa goda förutsättningar för lärande och utveckling samt fostra och ge god omsorg.
- Vi eftersträvar att vara aktivt deltagande pedagoger i den fria leken men kan också inta en observerande och lyssnande roll. Vi har nolltolerans beträffande kränkande behandling och trakasserier och släpper inte vuxenansvaret för en situation som för någon kan verka kränkande.
- Vi arbetar med aktiviteter som stärker självkänsla och gruppkänsla samt främjar empatiskt utveckling. Barnen får utifrån ålder och förmåga vara med och diskutera fram trivselregler i förskolans olika grupper.
- Vi vuxna är förebilder för önskade värden i det sociala samspelet.
- Personalen lyssnar på och bemöter barns frågor och funderingar kring olika familjeförhållanden samt människors olikheter.
- All personal möter barn och föräldrar med respekt.

Samlad analys av det gångna årets trygghetsarbete

Mål Smörblomman
Vi ska ge varje barn förutsättningar att utveckla;
– sin identitet och känna trygghet i den samt medvetenhet om rätten till sin kroppsliga och personliga integritet,
– självständighet och tillit till sin egen förmåga

Resultat: Hur blev det?
Uppnådda:
Barnen använder stopphanden och visar på olika sätt att de markerar sitt personliga utrymme. De försöker även fortsätta försöka när något är svårt, och vi ger utrymme för detta genom att låta barnen testa själva t. ex. vid handtvätt eller påklädning. Arbetslaget har arbetat aktivt och medvetet med stopphanden under året.
Ej uppnådda / Svåra att utvärdera:
Förmågan att markera om de upplever att någon bemöter dem respektlöst är svår att utvärdera hos så små barn och går därför inte att bedöma fullt ut.
Övrigt:
Vi har inte haft några anmälningar om kränkande behandling. Närvaron har varit god, med undantag för faktiska sjukdomstillfällen.
Analys: Vad beror resultat på?
Vi har haft goda möjligheter att utvärdera vårt arbete, samt ett fungerande arbetsmaterial som gjort det lättare att följa upp våra handlingar. Byte av arbetslag och ny arbetslagsledare har påverkat både genomförande och prioriteringar. Sammantaget har det gett oss bättre överblick över vad som fungerat bra och vad som fallit bort.

Analys: Hur vet vi det?
Under året har vi gjort återkommande uppföljningar där vi dokumenterat vilka handlingar och arbetssätt vi genomfört. Dessa har gett en tydlig bild av processen och resultaten.
Framåt: Vad gör vi för att bibehålla eller förbättra resultaten?
Vi fortsätter att utvärdera vårt arbete regelbundet och använder film som observationsunderlag. Filmerna hjälper oss att se hur barnen uttrycker sig och hur vi bemöter dem, samt ger stöd i att utveckla vårt förhållningssätt och vår förebildsroll.

Åtgärder Smörblomman
- använda sig av rekvisita (figurer babblarna) för att måla upp ett scenario kring kränkande behandling. Bild dokumentationen sätts upp på väggen för barnen att reflektera kring.
- Stopphands boken

Har alla planerade åtgärder genomförts?
Nej. Vi har inte använt rekvisita, t. ex. Babblarna-figurer, för att skapa scenarier kring kränkande behandling. Bilddokumentation har satts upp men rekvisita-delen föll bort i samband med att arbetslaget och arbetslagsledaren byttes.
Har förändringar gjorts av de planerade åtgärderna?
Ja. Vi har i högre grad än planerat arbetat med stopphanden då vi sett att barnen använder den tydligt och att det fungerar väl för deras ålder.
Har andra åtgärder genomförts än de som planerats?
Ja. Vi har aktivt uppmuntrat barnen i vardagssituationer att pröva själva och försöka först, eftersom detta visat sig stärka deras självständighet och tilltro till sin egen förmåga.

Mål Blåsippan
Målet att ge barn förutsättningar att utveckla förmåga till att ta hänsyn till att leva sig in i andra människors situation samt att vilja hjälpa andra, är uppnått.

Analys: Vad beror resultat på?
Det beror på att vi har gett barnen förutsättningar till det, att lyssna till böcker med olika dilemman, och sedan diskutera dem tillsammans. Barnen får själva vara med att lösa olika konfliktsituationer som uppstår, tillsammans med oss pedagoger. Vi har också börjat terminen med att alla får säga vad som är viktigt för dem, hur de vill att andra ska vara och hur de själva kan vara” en bra kompis” Barnen har utryckt vad de tyckte och detta är ett levande material som vi arbetar med, kommer ni ihåg vad ni sagt, vad vi bestämt tillsammans osv.
Analys: Hur vet vi det?
Vi reflekterar tillsammans med barnen och frågar dem, om de tycker att det blivit så som de önskade, i början av terminen då Kompissolen skapades. Vi ser och hör på barnen att de tar till sig kunskaper och att lyssna och diskutera olika dilemman. Vi hör på en del av barnen att de först försöker lösa situationen själva innan de kommer och säger till oss pedagoger att de behöver hjälp.
Framåt: Vad gör vi för att bibehålla eller förbättra resultaten?
Att prata med varandra så att alla ska trivas och vara trygga, behöver vi fortsätta att arbeta med. Att prata om hur vi bemöter varandra och vill bli bemötta samt prata om känslor med varandra som kan uppstå i olika situationer. Att fortsätta att arbeta med känslor och kompissolen kommer vi att fortsätta med.

Åtgärder Blåsippan

Har alla planerade åtgärder genomförts?
Ja, vi har läst böcker och diskuterat olika dilemman tillsammans. Barnen kommer med olika lösningar och förslag, och tycker och tänker om saker vi läser och samtalar om. Vi har arbetat med samarbetsövningar, barnen har valbara aktivitetsstunder, där barnen själva är delaktiga.
Har förändringar gjorts av de planerade åtgärderna?
Ja, gruppstärkande lekar för sammanhållning och gemenskap. Läsa böcker med känslor olika teman som mobbing och utanförskap för att lyfta detta och diskutera med barnen.
Har andra åtgärder genomförts än de som planerats?
Att barnen får uppdrag och får ta ansvar för att känna sig viktiga och betydelsefulla, som vi också tror är betydelsefullt för barnens trygghet och välmående.

Mål Vitsippan
Trygga och självständiga individer

Resultat: Hur blev det?
Vi har nått fram långt i att barnen är trygga i gruppen och vågar uttrycka sig i helgrupp. Även när det är vikarier på plats så vågar de uttrycka vad de vill och tycker.
Analys: Vad beror resultat på?
Vi har lugna samlingar där alla får möjlighet att uttrycka sig. Vi ger barnen tid till sina uttryck. Vi övar ofta på att uttrycka sina åsikter.
Analys: Hur vet vi det?
Alla barn i gruppen vågar på lite olika sätt uttrycka sig inför de andra barn i gruppen.
Framåt: Vad gör vi för att bibehålla eller förbättra resultaten
Vi fortsätter så som vi arbetar nu.

Åtgärder Vitsippan

Har alla planerade åtgärder genomförts?
Ja, på samling så har vi ofta samtal kring känslor med olika kort. Barnen presenterar en egen sak på samlingen. Barnen är veckans hjälte som presenterar dagens lunch för kompisarna. Veckans hjälte får också hjälpa till att plinga i städklockan.
Vi leker ofta gruppstärkande lekar där barnen introduceras i regler och gemensamma aktiviteter.
Har förändringar gjorts av de planerade åtgärderna?
Nej, detta är ett arbetssätt som vi har planerat för.
Har andra åtgärder genomförts än de som planerats?
Nej, vi har genomfört det som vi har planerat.

Översikt mål och aktiva åtgärder 2026

Mål: Vi ska ge varje barn förutsättningar att utveckla – sin identitet och känna trygghet i den samt medvetenhet om rätten till sin kroppsliga och personliga integritet, – självständighet och tillit till sin egen förmåga		
Åtgärd	**Tid**	**Ansvar**
- Låta barnen vara mer delaktiga vid måltider, exempelvis duka, duka av och skrapa tallrikar. - Uppmuntra barnen att själva hämta och ta på/av kläder inför utevistelse. - Skapa extra tid vid rutiner så att barnen kan öva självständighet i lugn och ro. - Arbeta vidare med Stopp-handen som stöd för att uttrycka gränser och känslor. - Läsa böcker om integritet, kroppen och känslor. - Använda känslokort för att hjälpa barnen att sätta ord på sina känslor. - Ta hjälp av biblioteket för att hitta litteratur om integritet och känslor. - Skapa en egen saga om barnen på Smörblomman kopplad till känslor och integritet.	VT2026-HT2026	Arbetslaget Smörblomman

Mål Ge varje barn förutsättningar att utveckla ”respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna” Delmål att våra barn känner sig lyssnade på och respekterade, att de har rätt att leka, ha rätt till sin åsikt etcetera.		
Åtgärd	**Tid**	**Ansvar**
Arbeta med barnkonventionens mål tillsammans med barnen. Till exempel alla barn har rätt till lek vila och fritid. Vad betyder det och ser det ut i värden? Har alla barn/människor ett hem att bo i? Indikatorer. Att barnen visar trygghet och trivsel och känner sig sedda och hörda. Att barnen visar tillit och vågar	VT2026-HT2026	Arbetslaget Blåsippan

komma med frågor funderingar önskningar och vågar tala om, utifall att något inte känns bra. **Aktiviteter / åtgärder** = att vi pedagoger är närvarande och utspridda, där barnen är. Arbete med normer och värden, t ex läsa kompisböcker, arbeta kring dem och om känslor. Låta barnen vara delaktiga och ha inflytande av regler och rutiner på avdelningen, göra en så kallad Kompis-sol samt göra en trygghetsvandring. Gruppstärkande lekar t ex. fallskärm samt namnkull och knuten, tips från organisationen Friends**.**		

Mål Trygga och självständiga individer		
Åtgärd	Tid	Ansvar
Trygghet i miljön ha tydliga rutiner, visuella och återkommande rutiner. Bygga relationer med barnen. Ge barnen självständighet och tillit genom att uppmuntra barnen ”jag kan” Valfrihet låta barnen vara delaktig över att vara med och bestämma över sin dag, Arbeta med att träna på känslor, känslouttryck och empati. Handleda barnen genom konflikter. Främja samarbete och gemenskap.	VT2026-HT2026	Arbetslaget Vitsippan

Diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Arbetet med en förskola fri från mobbning, kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering är en prioriterad fråga i Vaxholm. Att kunna gå till förskolan utan att behöva känna oro är en förutsättning för barns möjligheter till utveckling och delaktighet i samhället. Vaxholms stads riktlinje i arbetet[5] är beslutade av barn- och utbildningsnämnden och återfinns på https://www.vaxholm.se/barn--utbildning/styrdokument

[5] *Riktlinjer för aktiva åtgärder och likabehandling*

Rektorn ansvarar övergripande för att skolan följer rutinerna. Medarbetare på förskolan ansvarar för att informera rektor eller person med delegation.

Rutiner vid diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Arbetet med en förskola fri från mobbning, kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering är en prioriterad fråga i Vaxholm. Att kunna gå till förskolan utan att behöva känna oro är en förutsättning för barns möjligheter till utveckling och delaktighet i samhället.
Rektorn ansvarar övergripande för att skolan följer rutinerna. Medarbetare på förskolan ansvarar för att informera rektor eller person med delegation.

Rutiner vid diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Om något oönskat inträffat – så här arbetar vi

Upptäcka

Medarbetarna i våra förskolor är skyldiga att vara uppmärksamma på samspel och beteendemönster mellan barn, samt barn och vuxna och se till att miljön i förskolan inte inbjuder till missförhållanden. Så snart någon får signaler om att ett barn känner sig kränkt måste de agera.

Anmälningsskyldighet till huvudman omfattar alla händelser där ett barn upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Anmälningsskyldigheten gäller även om ett barn upplever sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling av någon i personalen. Anmälan syftar till att huvudmannen ska få en övergripande bild samt kunna bidra med riktade insatser.

För att barn samt deras vårdnadshavare ska veta hur de ska agera om någon utsätts för trakasserier eller kränkande behandling ska de få information om vart de kan vända sig och om hur förskolan kommer att hantera ärendet. Om ett barn upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling ska berörda vårdnadshavare informeras så fort som möjligt samt delges nästa steg i processen.

Vi befinner oss alltid i närhet av barnen för att vara införstådda med det som sker med barnen individuellt och i grupp, såväl inomhus som utomhus.

- Vi tar barns funderingar på allvar och följer upp konflikter där barnen ges möjlighet att förmedla sin upplevelse av det skedda.
- Vi bemöter föräldrars eventuella oro och frågeställningar med intresse och ansvarstagande samt återkopplar för att främja dialog
- Vi speglar vuxnas eventuellt oönskade beteende i relation till det vår trygghetsplan anger.

Utreda

Vaxholms stad är som huvudman skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserierna eller den kränkande behandlingen. Utredningsskyldigheten omfattar alla trakasserier

och kränkningar, även sådana som begåtts av personal. Skyldigheten att utreda infinner sig så snart någon i verksamheten får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Utredningsskyldigheten är också oberoende av om det förelåg en avsikt att kränka eller inte. Skyldigheten att utreda föreligger även om vårdnadshavare, barn uppger att det inte vill att händelsen ska utredas. Utredaren måste skaffa sig en självständig uppfattning av vad som hänt och inte låta saken bero om de inblandade lämnar motstridiga uppgifter. Syftet med utredningen är att den ska ge tillräckligt med information och kunskap om situationen så att rätt åtgärder kan sättas in. Utredningens omfattning och metod måste anpassas till varje enskilt fall. Utredningen och åtgärderna ska dokumenteras och utgör ett viktigt underlag för att kunna följa upp effekter av insatser. Dokumentation skapar också underlag för förskolorna och huvudmannen att se om ett enskilt fall är en del i ett större problem.

- Vi vågar se och acceptera att händelsen uppstått.
- All personal har ansvaret att meddela misstanke om att kränkning eller trakasserier pågår till rektor samt arbetslagsledare för aktuell grupp.
- Vi kontaktar berörda vårdnadshavare för samtal. Vi beskriver vår uppfattning av situationen och hur vi hanterar det fortsatta arbetet

När barn kränker eller trakasserar barn

- Vi för ett samtal med alla inblandade barn var för sig om deras reflektioner kring det som pågår. Det är viktigt att förutsättningslöst ta reda på hur barnen uppfattar situationen. Samtalen ligger till grund för vårt vidare agerande.
- Personal för samtal med övrig barngrupp på ett i varje förekommande fall lämpligt sätt.
- I till exempel en mobbningssituation uppstår starka känslor hos alla inblandade och det är lätt att man letar efter en syndabock. Vi försöker se objektivt på situationen och inte lägga skulden på enskilt barn.
- Personal observerar och finns nära de berörda barnen för att kunna stödja och hjälpa.
- Personal skapar möjlighet för barnen att bearbeta händelser genom exempelvis rollspel, samtal och lek.
- Personal aktualiserar ämnet kamratskap. Vi diskuterar fram trivselregler och leker gruppstärkande lekar.

Åtgärda

Om ett barn i våra förskolor utsatts för trakasserier eller kränkande behandling måste åtgärder vidtas snabbt. Vid akuta situationer får rektor och medarbetare vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra barnen trygghet.

- Personal informerar berörda personer om vad som hänt så att de kan inta ett medvetet förhållningssätt till situationen.
- Personal observerar och finns nära de berörda barnen för att kunna stödja och hjälpa.
- Personal skapar möjlighet för barnen att bearbeta händelser genom exempelvis rollspel, samtal och lek.
- Personal aktualiserar ämnet kamratskap. Vi diskuterar fram trivselregler och leker gruppstärkande lekar.

- Handlingsplan och/eller åtgärdsprogram upprättas vid behov.
- Om vi inte har den nödvändiga kompetensen för att klara upp en situation tar vi hjälp utifrån av lämplig expertis.

Uppföljning av åtgärder

För att säkerställa att kränkningarna inte upprepas måste åtgärderna följas upp och utvärderas. Om det visar sig att åtgärderna varit otillräckliga måste andra eller kompletterande insatser genomföras till dess att situationen är varaktigt löst.

Dokumentation

- En händelserapport förmedlas skriftligen till rektor av den vuxne som funnits närmast vid händelsen.

När barn kränkt eller trakasserat barn

- Personal kan vid behov informera, under en tid efter händelsen, föräldrar om barnets dag – kortfattat, skriftligen. Detta för att skapa ett bra underlag för samtal barn – förälder.
- Ansvarspedagog dokumenterar och följer upp händelsen.

Personal som barn och vårdnadshavare kan vända sig till

Befattning	Namn	Telefon	E-post
Rektor	Annika Fogelström	08-541 708 63	annika.fogelstrom@skola.vaxholm.se
Biträdande rektor	Jessica Alvefjord	08-541 709 17	jessica.alvefjord@skola.vaxholm.se
Växeln	Vaxholms stad	08-541 708 00	
Pedagoger	Vklass		

Bilaga - Definitioner och diskrimineringsgrunder

Alla elever ska enligt skollagens 5 kap. 3§ tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Nedan: definitioner inom området.

Definitioner

6 kap. 3 § SkolL

Kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering kränker ett barns eller en elevs värdighet.

1 kap 4 § DiskL

- ***Direkt diskriminering:*** någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med diskrimineringsgrunderna.
- ***Indirekt diskriminering:*** någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med grund i diskrimineringsgrunderna.
- ***Bristande tillgänglighet:*** en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga.
- ***Trakasserier:*** ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.
- ***Sexuella trakasserier:*** ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,
- ***Instruktioner att diskriminera:*** order eller instruktioner att diskriminera någon och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

2 kap 18 § DiskL

Repressalier: att någon blir utsatt för någon form av bestraffning eller dålig behandling som en reaktion på att hen har påtalat eller anmält diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.

1 kap. 5 § DiskL

Diskrimineringsgrunder:

- ***Kön:*** att någon är kvinna eller man. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.
- ***Könsöverskridande identitet eller uttryck***: att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön,
- ***Etnisk tillhörighet:*** nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,
- ***Funktionsnedsättning:*** varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå,
- ***Sexuell läggning:*** homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning,
- ***Ålder:*** uppnådd levnadslängd,
- ***Religion eller annan trosuppfattning:*** religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism och agnosticism.